

Porozumienie paryskie	Porozumienie określa wielostronne ramy ochrony klimatu w perspektywie po 2020r. Jest to pierwsze w historii powszechne, prawnie wiążące światowe porozumienie w dziedzinie klimatu. W porozumieniu określono ogólnoświatowy plan działania, który ma uchronić Ziemię przed groźbą daleko posuniętej zmiany klimatu, dzięki ograniczeniu globalnego ocieplenia do wartości poniżej 2°C. Realizacja LSR poprzez wdrażanie działań świadomościowych w zakresie ochrony środowiska naturalnego w pełni solidaryzuje się z założeniami Porozumienia.
------------------------------	---

V.5. Wartość dodana podejścia LEADER w realizacji LSR

Wsparcie wielofunduszowe LSR jest korzystne z punktu widzenia efektywności pomocy, z uwagi na możliwość finansowania szerokiego zakresu inicjatyw w każdym obszarze problemowym. Wpływa to również na wdrożenie operacji w partnerstwie na rzecz osiągnięcia wspólnych i komplementarnych celów, np. w ramach tworzenia i funkcjonowania krótkich łańcuchów żywnościowych, tworzenia sieci i marki produktów lokalnych we współpracy z kołami gospodyń wiejskich, wypracowanie i wdrożenie jednolitych rozwiązań sprzyjających aktywnemu włączeniu społecznemu na terenie kilku gmin czy wypracowanie i zapewnienie przez gminy partnerskie i/lub organizacje pozarządowe o spójnych celach statutowych wspólnych rozwiązań w zakresie efektywnego wsparcia osób w niekorzystnej sytuacji ze środków EFRROW.

Inne korzyści jakie daje podejście LEADER to niewątpliwie wzrost zaangażowania mieszkańców, którzy widzą w swoim otoczeniu zmiany wynikające z efektów dofinansowań projektów lokalnych w poprzednich perspektywach i chcą więcej tego typu pozytywnych zmian w swoim środowisku. Nowa perspektywa wiąże się z koniecznością dotarcia do nowych grup docelowych (m.in. rolnicy, mieszkańcy zamieszkujący obszary byłych PGR-ów, grupy nieformalne, np. z grona KGW), co pozwala na podjęcie pogłębionej współpracy z podmiotami znajdującymi te grupy (np. NGO, KPODR, KPOWES) i możliwość realizacji wielu operacji/projektów w partnerstwie z podmiotami z sektora prywatnego. Z uwagi na ograniczone możliwości finansowania działań infrastrukturalnych i inwestycyjnych, nowa LSR będzie mniej atrakcyjna dla podmiotów z sektora publicznego, co wzmocni działania w obszarze sektora prywatnego.

LGD, w ramach podejścia LEADER, ma na uwadze realizację zakresów wsparcia wynikających z zatwierdzonych programów (FEoKP oraz PS WPR) i wskazanych w Planie Działania, jednak oddolna diagnoza potrzeb mieszkańców i podmiotów na obszarze LGD pokazuje szereg działań, które nie wpisują się w ww. programy, a warte są przeanalizowania i skierowania w ich stronę wsparcia, np. w postaci operacji własnych LGD z EFRROW i/lub wsparcia inicjatyw z innych priorytetów z FEoKP czy krajowych programów pomocowych opisanych w punkcie IX.2 LSR.

ROZDZIAŁ VI Cele i wskaźniki

VI.1. Cele LSR

Przeprowadzony etap prac nad LSR polegający na przekształceniu problemów w cele pozwolił określić kierunki działań i wskaźniki, które pozwolą skutecznie realizować założone cele biorąc pod uwagę zdiagnozowane problemy na obszarze LGD.

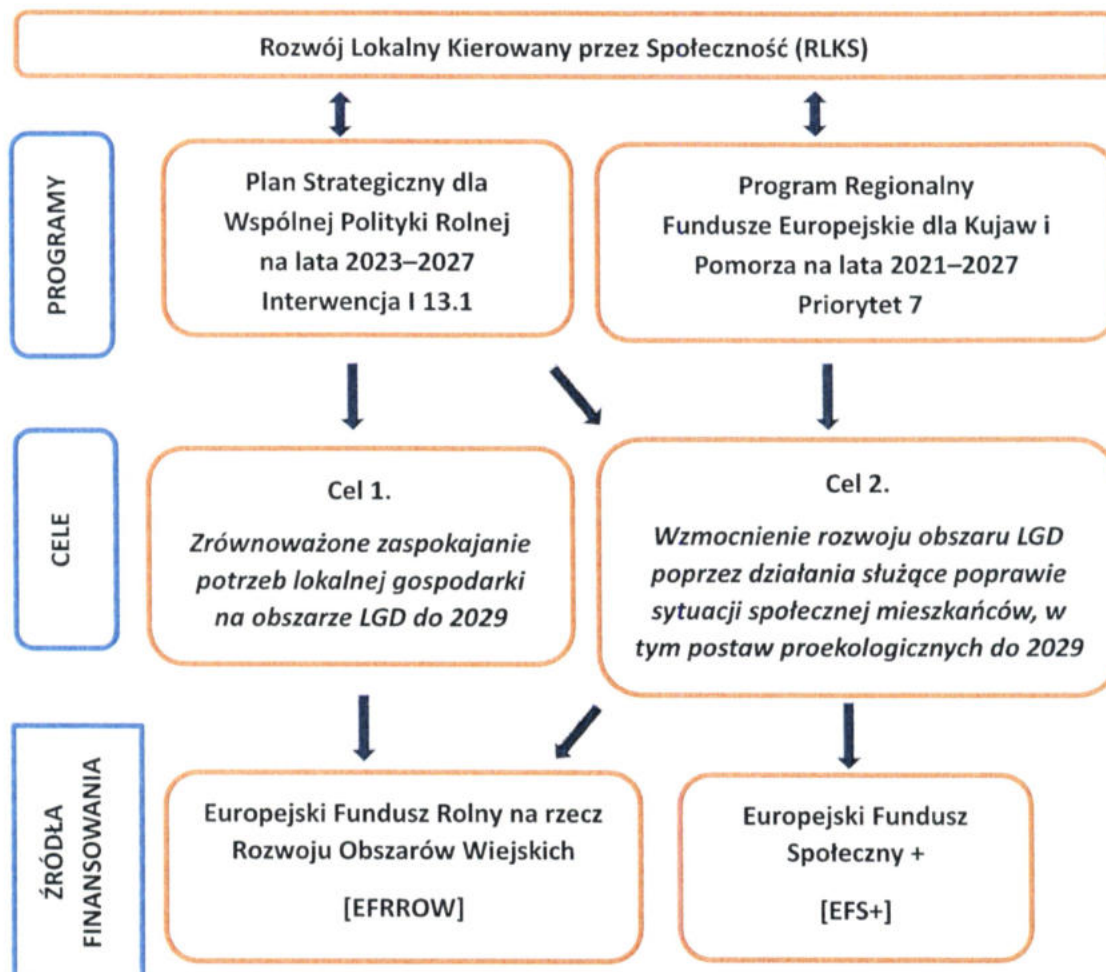
Formułowanie celów oparto na przeprowadzonej diagnozie potencjału obszaru LGD w trzech obszarach: gospodarka, środowisko i społeczeństwo oraz analizie potrzeb lokalnej społeczności (opisane szczegółowo w rozdziale IV LSR) na podstawie:

- a) wyników konsultacji społecznych przeprowadzonych różnorodnymi technikami partycypacyjnymi, m.in. otwarte spotkania w gminach, dyskusje, ankiety papierowe, ankiety elektroniczne, konsultacje pisemne, konsultacje elektroniczne,

b) pracy Zespołu ds. opracowania LSR podzielonego na trzy obszary tematyczne: gospodarka, środowisko i społeczeństwo, co pozwoliło na dogłębną i konkretną analizę problemów, oczekiwań, szans i kierunków działań rozwojowych obszaru LGD.

Przy konstruowaniu celów LSR uwzględniono założenia programów, w ramach których będzie realizowana LSR z uwzględnieniem dwóch źródeł ich finansowania. Spójność celów i programów przedstawia Diagram nr VI.1.

Diagram nr VI.1. Struktura celów LSR i źródeł finansowania

Zespół ds. opracowania LSR poparł decyzję o sformułowaniu wyłącznie dwóch celów, w tym pierwszy związany z obszarem gospodarczym i drugi cel dotyczący obszaru społeczno-środowiskowego. Podzespół zajmujący się obszarem środowiskowym, po przekonsultowaniu materiałów z procesów konsultacyjnych, zaproponował, aby nie wyodrębniać celu szczegółowego w obszarze środowiska i klimatu, z uwagi na to, że planowane będą w tym obszarze wyłącznie działania „miękkie”/społeczne, jak szkolenia, warsztaty, profilaktyka zapobiegania zmianom klimatu, działania proekologiczne.

W cel 1. **Zrównoważone zaspokajanie potrzeb lokalnej gospodarki na obszarze LGD do 2029** – wpisuje się potrzeba dalszego rozwoju oraz wzmocnienia istniejącego potencjału lokalnej gospodarki poprzez realizację przedsięwzięć:

- P.1.1. Samozatrudnienie,
- P.1.2. Rozwój przedsiębiorstw,
- P.1.3. Pozarolnicze funkcje gospodarstw rolnych,
- P.1.4. Krótkie łańcuchy żywnościowe.

Tabela nr VI.1. Zakres realizacji przedsięwzięć w Celu 1 LSR – interwencje.

Nazwa i numer przedsięwzięcia	Zakres realizacji przedsięwzięcia - Interwencje
<p>P.1.1. Samozatrudnienie</p>	<p>W ramach przedsięwzięcia planowana jest interwencja w zakresie podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne zamieszkujące obszar objęty LSR. Wsparcie to będzie miało bezpośredni wpływ na tworzenie się nowych firm co sprzyjać będzie rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości. Interwencja przyczyni się do rozwiązania zdiagnozowanych na etapie tworzenia LSR problemów (niski poziom przedsiębiorczości oraz niska aktywność społeczna) i potrzeb (wzmocnienie lokalnej gospodarki).</p>
<p>P.1.2. Rozwój przedsiębiorstw</p>	<p>W ramach przedsięwzięcia planowana jest interwencja w zakresie wsparcia mikro i małych przedsiębiorstw mających siedzibę lub zarejestrowany oddział/filię na obszarze LGD. Wsparcie to będzie miało bezpośredni wpływ na rozwój przedsiębiorczości na obszarze LGD w celu wzmocnienia potencjału mikro i małych firm i dostosowania ich działalności do aktualnych wyzwań rynkowych poprzez wdrożenie nowych lub udoskonalonych usług/ produktów, w tym wdrożenie innowacyjności. Interwencja przyczyni się do rozwiązania zdiagnozowanych na etapie tworzenia LSR problemów (niski poziom przedsiębiorczości) i potrzeb (wzmocnienie lokalnej gospodarki, niski poziom innowacyjności firm).</p>
<p>P.1.3. Pozarolnicze funkcje gospodarstw rolnych</p>	<p>W ramach przedsięwzięcia planowane są dwie interwencje w zakresie wsparcia małych gospodarstw rolnych chcących rozszerzyć swoje funkcje poprzez utworzenie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obiektu agroturystycznego - zagrody edukacyjnej <p>Interwencje sprzyjać będą tworzeniu miejsc pracy i wykorzystaniu potencjału produktów lokalnych i dziedzictwa kulturowego. Interwencje przyczynią się do rozwiązania zdiagnozowanych na etapie tworzenia LSR problemów (niski poziom przedsiębiorczości, ograniczone środki na działania na rzecz rolników w zakresie rozwoju ich gospodarstw w kontekście zaangażowania całej rodziny i realizacji działań z wykorzystaniem istniejącego potencjału polskiej wsi) i potrzeb (wsparcia usług, głównie agro/turystycznych oraz efektywnego wykorzystania produktów lokalnych oraz ich wypromowanie). Istotne będzie preferowanie operacji sprzyjających działaniom ekologicznym oraz wdrażających innowacje produktowe czy usługowe. Interwencje mają bezpośredni wpływ na rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych jak i na poprawę warunków i jakości życia rolników i ich rodzin. Pośrednio przyczynią się do podniesienia prestiżu zawodu rolnika oraz do zachowania dziedzictwa kulturowego wsi.</p>
<p>P.1.4. Krótkie łańcuchy żywnościowe</p>	<p>W ramach przedsięwzięcia planuje się interwencję w zakresie wsparcia rolników zamierzających współpracować przy tworzeniu krótkich łańcuchów żywnościowych z wykorzystaniem produktów wytwarzanych w gospodarstwach rolnych. Interwencja sprzyjać będzie zdrowej konkurencji, efektywnej współpracy podmiotów produkujących towary, wytwarzających produkty lokalne. Powstaną partnerstwa na rzecz utworzenia krótkich łańcuchów żywnościowych. Interwencja przyczyni się do rozwiązania zdiagnozowanych na etapie tworzenia LSR problemów i potrzeb obszaru: niski poziom przedsiębiorczości, brak współpracy między podmiotami z różnych branż, w szczególności zagrożenie konfliktami pomiędzy branżami konkurującymi ze sobą. Zapewni się trwały rozwój współpracy (w wymiarze produkcyjnym, usługowym, społecznym) dążący do rozwoju różnych gałęzi lokalnej gospodarki z zachowaniem</p>

	zasad proekologicznych oraz sprzyjający podwyższeniu jakości życia mieszkańców na obszarze LGD i możliwości wdrożenia innowacyjnych rozwiązań na obszarze LGD.
--	--

Realizacja ww. przedsięwzięć efektywnie wpłynie na ożywienie postaw przedsiębiorczych w kierunku uruchamiania nowych pozarolniczych działalności gospodarczych przez osoby fizyczne, jak również rozwój istniejących przedsiębiorstw poprzez wdrażanie nowych i/lub ulepszonych inwestycji technologicznych, produkcyjnych czy organizacyjnych, w tym działań innowacyjnych i sprzyjających ochronie środowiska i zapobieganiu zmianom klimatu. Cel ten dodatkowo sprzyja tworzeniu i rozwojowi biogospodarki oraz usług turystycznych z wykorzystaniem unikalnych zasobów lokalnych oraz kreowaniu lub rozwojowi krótkich łańcuchów żywnościowych na bazie produktów lokalnych. Obecna perspektywa kierowana jest również do osób pracujących w rolnictwie zainteresowanych wsparciem pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych na cele związane z utworzeniem lub rozwojem agroturystyki czy zagrody edukacyjnej.

W cel 2. **Wzmocnienie rozwoju obszaru LGD poprzez działania służące poprawie sytuacji społecznej mieszkańców, w tym postaw proekologicznych do 2029** – wpisuje się potrzeba realizacji inicjatyw oraz działań integracyjno-aktywizujących – edukacyjnych sprzyjających włączeniu społecznemu mieszkańców i podmiotów w przestrzeń publiczną i społeczną, dzięki wsparciu przedsięwzięć:

- P.2.1. Świadomość obywatelska,
- P.2.3. Dostępność do małej infrastruktury publicznej,
- P.2.4. Koncepcja Smart Village,
- P.2.6. Dziedzictwo lokalne,
- P.2.7. Świadomość równości szans i niedyskryminacji,
- P.2.8. Aktywizacja dzieci i młodzieży,
- P.2.9. Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji,
- P.2.10. Integracja seniorów.

Tabela nr VI.2. Zakres realizacji przedsięwzięć w Celu 2 LSR – interwencje.

Nazwa i numer przedsięwzięcia	Zakres realizacji przedsięwzięcia – Interwencje
P.2.1. Świadomość obywatelska	W ramach przedsięwzięcia planuje się interwencję w zakresie organizacji i realizacji różnorodnych działań edukacyjnych podnoszących wiedzę i świadomość mieszkańców obszaru LGD. W szczególności realizację form wsparcia z zakresu podnoszenia świadomości i promowania postaw prośrodowiskowych i proklimatycznych, a także promujących innowacyjne rozwiązania w przedsiębiorstwach, gospodarstwach rolnych czy innych podmiotach rozważających wdrożenie nowatorskich rozwiązań, dzięki którym polepszą się warunki życia lokalnej społeczności i rozwój obszaru LGD. Interwencja przyczyni się do rozwiązania zdiagnozowanych na etapie tworzenia LSR problemów i potrzeb obszaru, takich jak: niski poziom świadomości „ekologicznej” mieszkańców i wymagający wzmocnienia i aktualizacji obszar edukacji w tym zakresie, brak wiedzy/informacji o odpowiednich programach środowiskowo-klimatycznych, ograniczone zasoby finansowe i merytoryczne lokalnych organizacji.
P.2.3. Dostępność do małej infrastruktury publicznej	W ramach przedsięwzięcia planuje się interwencje, które będą miały na celu nie tylko zwiększenie dostępności do małej infrastruktury publicznej w obszarze infrastruktury społecznej i zdrowotnej oraz turystyczno-rekreacyjnej, ale również podniesienie atrakcyjności możliwości wspólnego spędzania czasu oraz zapewnienie mieszkańcom przyjaznych i funkcjonalnych miejsc do spotykania się. Interwencja pozwoli na modernizację lub budowę m.in. świetlic wiejskich i ich otoczenia, a także placów zabaw, ścieżek dydaktycznych czy skate parków.

<p>P.2.4. Koncepcja Smart Village</p>	<p>W ramach przedsięwzięcia realizowana będzie interwencja zmierzająca w kierunku opracowania strategii inteligentnych wsi w oparciu o dostępne w tym zakresie wytyczne. Realizacja zakłada opracowanie oraz utworzenie koncepcji Smart Village przez podmioty, które utworzą partnerstwa lokalne na obszarze LSR. Formuła taka zaangażuje społeczność lokalną, lokalnych liderów oraz samorządy do współpracy na rzecz środowiska lokalnego. Koncepcje oparte będą o formułę Smart Village, z założenia będą to projekty innowacyjne na obszarze LGD. Opracowanie kompleksowych i zintegrowanych koncepcji Smart Village przyczyni się nie tylko do zawiązania siły więzi społecznych, większej integracji i zaufania, ale również może wpłynąć na opracowanie nowych, innowacyjnych pomysłów. Dofinansowanie będą mogły uzyskać projekty na oddolne inicjatywy mieszkańców na rzecz znalezienia praktycznych rozwiązań różnorodnych lokalnych problemów, z jakimi się mierzą. Interwencja przyczyni się również do wzrostu świadomości na temat możliwości współdziałania w kierunku rozwoju obszaru.</p>
<p>P.2.6. Dziedzictwo lokalne</p>	<p>W ramach przedsięwzięcia planuje się interwencje, które będą miały na celu zachowanie dziedzictwa lokalnego na obszarze LGD, w tym kulturowego oraz środowiskowego, co zapewni pogłębienie tożsamości lokalnej, ochronę tradycji, obyczajów dla przyszłych pokoleń i zwiększenie ruchu turystycznego. Wsparciem będzie można objąć m.in. pomniki przyrody, zachowanie ginących tradycji czy promowanie lokalnych wyrobów z rękodzieła. Ponadto z uwagi na wysoki potencjał rolniczy będzie możliwość efektywnego wykorzystania lokalnych produktów żywnościowych. Realizacja wpłynie na zwiększenie zadowolenia mieszkańców, zachowanie dziedzictwa lokalnego i poprawę wizerunku wsi.</p>
<p>P.2.7. Świadomość równości szans i niedyskryminacji</p>	<p>W ramach przedsięwzięcia planuje się interwencje, które wspierać będą działania z zakresu podnoszenia wiedzy i świadomości osób zajmujących się edukacją i pracą z dziećmi i młodzieżą nt. stereotypów płci i specyfiki potrzeb osób różnej płci, w tym także przemocy rówieśniczej uwarunkowanej przekonaniami związanymi z płcią. Wsparciem będzie można objąć kluby rodzica, czyli miejsca spotkań rodziców ukierunkowane na wsparcie dla kobiet i mężczyzn (np. coaching, warsztaty) wzmacniające poczucie własnej wartości i motywację do przełamywania stereotypów dot. roli kobiet i rozwoju osobistego.</p>
<p>P.2.8. Aktywizacja dzieci i młodzieży</p>	<p>W ramach przedsięwzięcia planuje się interwencje w zakresie aktywizacji dzieci i młodzieży, w szczególności zamieszkującej obszary wiejskie, które dzięki wsparciu zorganizowanym w ramach utworzonych klubów młodzieżowych nabędą umiejętności/kompetencje podstawowe, przekrojowe lub zawodowe, rozwiną zainteresowania, co wpłynie na wyrównanie ich szans edukacyjnych. Możliwe będą do realizacji projekty edukacyjne umożliwiające rozwijanie uzdolnień dzieci oraz młodzieży i ukierunkowane na osiągnięcie konkretnego celu edukacyjnego (np. przygotowanie i udział w krajowym lub międzynarodowym konkursie naukowym, jak również warsztaty w obszarze ginących zawodów (np. w ramach organizacji wioski ginących zawodów) przyczyniające się do wzrostu wiedzy nt. tradycji regionu i nabywania umiejętności przydatnych w wyborze ścieżek kształcenia i w przyszłym życiu zawodowym.</p>
<p>P.2.9. Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji</p>	<p>W ramach przedsięwzięcia planuje się interwencję w zakresie utworzenia lokalnych ośrodków wiedzy i edukacji (LOWE), które zajmować się będą kształceniem osób dorosłych, angażować będą mieszkańców lokalnej społeczności w rozwijanie kompetencji życiowych, społecznych i zawodowych. Przedsięwzięcie realizowane będzie w celu wspierania procesów uczenia się przez całe życie, w szczególności</p>

	elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej.
P.2.10. Integracja seniorów	W ramach przedsięwzięcia planuje się interwencje w zakresie realizacji działań na rzecz integracji seniorów, które pozwolą uchronić tę grupę społeczną przed izolacją i wykluczeniem społecznym poprzez m.in. tworzenie i funkcjonowanie klubów seniora, rozszerzenie działalności uniwersytetów trzeciego wieku i gospodarstw opiekuńczych. Interwencja sprzyjać będzie integracji osób starszych, z uwzględnieniem udziału rodziny i całego środowiska w tworzeniu lokalnych sieci integracji i samopomocy.

Realizacja ww. przedsięwzięć efektywnie wpłynie na tworzenie przyjaznej przestrzeni publicznej, realizację atrakcyjnych i aktywizujących inicjatyw na rzecz lokalnej społeczności, jak również integrację i aktywizację osób w niekorzystnej sytuacji. Niezbędne będzie poszukiwanie sposobów dostarczania usług dla lokalnych społeczności, w tym ochrony zdrowia, kultury i dziedzictwa kulturowego, z wyłączeniem inwestycji w publiczną infrastrukturę techniczną. Jednocześnie nowa perspektywa wzmocni działania edukacyjne mieszkańców poprzez utworzenie klubów młodzieżowych, klubów seniora czy lokalnych ośrodków wiedzy i edukacji, kształtujących umiejętności uniwersalne, co wzmocni kapitał ludzki zdolny do życia w społeczeństwie i do skutecznego wejścia na rynek pracy. Istotnym przedsięwzięciem, dotyczącym świadomości obywatelskiej, będą działania szkoleniowo-informacyjne oparte na podnoszeniu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej, w szczególności w zakresie zrównoważonego rolnictwa, zielonej gospodarki, potrzeb ochrony środowiska naturalnego, zapobiegania zmianom klimatu, wykorzystywania odnawialnych źródeł energii sprzyjających rozwojowi postaw proekologicznych, jak również wsparcie rozwoju wiedzy i umiejętności w zakresie innowacyjności, cyfryzacji lub przedsiębiorczości, a także wzmocnianie programów edukacji liderów życia publicznego i społecznego. Mając na uwadze spójność z założeniami, w szczególności, *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+ w obszarze Środowisko: 4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko* LSR wpłynie na promocję ekologii i podejmowanie przez mieszkańców i podmioty działań służących ochronie przyrody.

Ponadto LSR sprzyjać będzie wzmocnieniu atrakcyjności turystycznej obszaru i jego skutecznej promocji na skalę regionalną i ponadregionalną poprzez wykorzystanie dziedzictwa lokalnego i rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej i kulturalnej.

VI.2. Wskaźniki produktu i rezultatu adekwatne do realizowanych przedsięwzięć i celów

Poszczególnym przedsięwzięciom przypisano adekwatne wskaźniki rezultatu i produktu, których osiągnięcie udowodni skuteczne i efektywne zrealizowanie celów LSR. (Tabela nr. VI.1.)

Tabela nr VI.3. Specyfikacja celów i przedsięwzięć oraz przypisanych im wskaźników (opracowanie własne)

Cel 1. Zrównoważone zaspokajanie potrzeb lokalnej gospodarki na obszarze LGD do 2029				
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan bazowy 2024 r.	Stan docelowy 2029 r.	Źródło finansowania/ źródło danych/sposób pomiaru
WR.1.1. Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich: nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach	sztuka	0	30	źródło finansowania: EFRROW źródło danych: ankieta monitorująca, wpis w CEIDG

projektów WPR (liczba utworzonych miejsc pracy)				<u>sposób pomiaru:</u> w momencie zakończenia operacji
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – samozatrudnienie				
WR.1.2./3. Rozwój gospodarki wiejskiej: liczba przedsiębiorstw wiejskich, w tym przedsiębiorstw zajmujących się biogospodarką, rozwiniętych dzięki wsparciu w ramach WPR (liczba przedsiębiorstw)	sztuka	0	12	<u>źródło finansowania:</u> EFRROW <u>źródło danych:</u> ankieta monitorująca, rejestr z księgowości, oświadczenia/zaświadczenia, <u>sposób pomiaru:</u> po zrealizowaniu pierwszej płatności (z wyłączeniem płatności zaliczkowych/wyprzedzających)
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięć: – rozwój przedsiębiorstw – pozarolnicze funkcje gospodarstw rolnych				
WR.1.4. Lepsza organizacja łańcucha dostaw: odsetek gospodarstw uczestniczących w grupach producentów, organizacjach producentów, lokalnych rynkach, krótkich cyklach łańcucha dostaw i systemach jakości objętych wsparciem WPR (liczba gospodarstw/rolników)	sztuka	0	10	<u>źródło finansowania:</u> EFRROW <u>źródło danych:</u> ankieta monitorująca, umowy/porozumienia <u>sposób pomiaru:</u> po zrealizowaniu pierwszej płatności (z wyłączeniem płatności zaliczkowych/wyprzedzających)
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – krótkie łańcuchy żywnościowe				

Cel 1. Zrównoważone zaspokajanie potrzeb lokalnej gospodarki na obszarze LGD do 2029				
Wskaźniki produktu	Jednostka miary	Stan bazowy 2024 r.	Stan docelowy 2029 r	Źródło finansowania/ źródło danych/sposób pomiaru
WP.1.1. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	osoba	0	30	<u>źródło finansowania:</u> EFRROW <u>źródło danych:</u> umowa o przyznanie pomocy <u>sposób pomiaru:</u> moment podpisania umowy o przyznanie pomocy
Wskaźnik własny dotyczy przedsięwzięcia: – samozatrudnienie				
WP.1.2. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem	sztuka	0	10	<u>źródło finansowania:</u> EFRROW <u>źródło danych:</u> umowa o przyznanie pomocy <u>sposób pomiaru:</u> moment podpisania umowy o przyznanie pomocy
Wskaźnik własny dotyczy przedsięwzięcia: – rozwój przedsiębiorstw				

WP.1.3. Liczba usług/produktów wprowadzonych w gospodarstwie rolnym				źródło finansowania: EFRROW źródło danych: umowa o przyznanie pomocy sposób pomiaru: moment podpisania umowy o przyznanie pomocy
Wskaźnik własny dotyczy przedsięwzięcia: – pozarolnicze funkcje gospodarstw rolnych	sztuka	0	4	
WP.1.4. Liczba utworzonych krótkich łańcuchów żywnościowych				źródło finansowania: EFRROW źródło danych: umowa o przyznanie pomocy sposób pomiaru: moment podpisania umowy o przyznanie pomocy
Wskaźnik własny dotyczy przedsięwzięcia: – krótkie łańcuchy żywnościowe	sztuka	0	2	

Cel 2.	Wzmocnienie rozwoju obszaru LGD poprzez działania służące poprawie sytuacji społecznej mieszkańców, w tym postaw proekologicznych do 2029			
Wskaźniki rezultatu	Jednostka miary	Stan bazowy 2024 r.	Stan docelowy 2029 r.	Źródło finansowania/ źródło danych/sposób pomiaru
WR.2.1. Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom: liczba osób korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy lub biorących udział w grupach operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego (EPI) wspieranych w ramach WPR, by zwiększyć zrównoważoną efektywność gospodarczą, społeczną, środowiskową, klimatyczną i w zakresie gospodarowania zasobami (liczba osób)	osoba	0	50	źródło finansowania: EFRROW źródło danych: ankieta monitorująca (dotyczy formuły konkursowej), listy obecności, rejestr zaświadczeń sposób pomiaru: po zrealizowaniu pierwszej płatności (z wyłączeniem płatności zaliczkowych/ wyprzedzających)
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – świadomość obywatelska				
WR.2.3/6. Łączenie obszarów wiejskich w Europie: odsetek ludności wiejskiej korzystającej z lepszego dostępu do usług i infrastruktury dzięki wsparciu z WPR (liczba osób)	osoba	0	4 200	źródło finansowania: EFRROW źródło danych: ankieta monitorująca (dotyczy formuły konkursowej), protokół odbioru usługi/robot sposób pomiaru: po zrealizowaniu pierwszej płatności (z wyłączeniem płatności zaliczkowych/ wyprzedzających)
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięć: – dostępność do małej infrastruktury publicznej – dziedzictwo lokalne				

WR.2.4. Inteligentna przemiana gospodarki wiejskiej: liczba wspieranych strategii inteligentnych wsi (liczba strategii)	sztuka	0	5	<u>źródło finansowania:</u> EFRROW <u>źródło danych:</u> dokument strategiczny <u>sposób pomiaru:</u> po zrealizowaniu pierwszej płatności (z wyłączeniem płatności zaliczkowych/ wyprzedzających)
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – koncepcja Smart Village				
WR.2.7. Liczba osób, które podniosły poziom wiedzy w zakresie równości kobiet i mężczyzn dzięki wsparciu w programie	osoba	0	148	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> opinia <u>sposób pomiaru:</u> do 4 tygodni od zakończenia udziału w projekcie
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – świadomość równości szans i niedyskryminacji				
WR.2.8. Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoba	0	288	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> zaświadczenie, certyfikat <u>sposób pomiaru:</u> do 4 tygodni od zakończenia udziału w projekcie
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – aktywizacja dzieci i młodzieży				
WR.2.9. Liczba utworzonych lokalnych ośrodków wiedzy i edukacji (LOWE)	sztuka	0	3	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> sprawozdanie z działalności ośrodka <u>sposób pomiaru:</u> 12 miesięcy po zakończeniu projektu
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji				
WR.2.10.1. Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	osoba	0	157	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> opinia <u>sposób pomiaru:</u> do 4 tygodni od zakończenia udziału w projekcie
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – integracja seniorów				
WR.2.10.2. Liczba objętych wsparciem klubów seniora, gospodarstw opiekuńczych i Uniwersytetów Trzeciego Wieku	sztuka	0	35	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> sprawozdanie z działalności podmiotu <u>sposób pomiaru:</u> w ciągu 4 tygodni od zakończenia projektu
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – integracja seniorów				

Cel 2. <i>Wzmocnienie rozwoju obszaru LGD poprzez działania służące poprawie sytuacji społecznej mieszkańców, w tym postaw proekologicznych do 2029</i>				
Wskaźniki produktu	Jednostka miary	Stan bazowy 2024 r.	Stan docelowy 2029 r.	Źródło finansowania/ źródło danych/sposób pomiaru
WP.2.1. Liczba szkoleń/warsztatów	sztuka	0	5	<u>źródło finansowania:</u> EFRROW <u>źródło danych:</u> umowa o przyznanie pomocy <u>sposób pomiaru:</u> moment podpisania umowy o przyznanie pomocy
Wskaźnik własny dotyczy przedsięwzięcia: – świadomość obywatelska				
WP.2.3. Liczba obiektów małej infrastruktury publicznej objętych wsparciem	szuka	0	12	<u>źródło finansowania:</u> EFRROW <u>źródło danych:</u> umowa o przyznanie pomocy <u>sposób pomiaru:</u> moment podpisania umowy o przyznanie pomocy
Wskaźnik własny dotyczy przedsięwzięcia: – dostępność do małej infrastruktury publicznej				
WP.2.4. Liczba partnerstw na rzecz opracowania strategii	sztuka	0	5	<u>źródło finansowania:</u> EFRROW <u>źródło danych:</u> umowa o przyznanie pomocy <u>sposób pomiaru:</u> moment podpisania umowy o przyznanie pomocy
Wskaźnik własny dotyczy przedsięwzięcia: – koncepcja Smart Village				
WP.2.6. Liczba inicjatyw objętych wsparciem	sztuka	0	10	<u>źródło finansowania:</u> EFRROW <u>źródło danych:</u> umowa o przyznanie pomocy <u>sposób pomiaru:</u> moment podpisania umowy o przyznanie pomocy
Wskaźnik własny dotyczy przedsięwzięcia: – dziedzictwo lokalne				
WP.2.7. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie równości kobiet i mężczyzn	osoba	0	246	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> listy obecności <u>sposób pomiaru:</u> w momencie przystąpienia do pierwszej formy wsparcia
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – świadomość równości szans i niedyskryminacji				
WP.2.8.1 Liczba osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji objętych wsparciem w ramach edukacji pozaformalnej	osoba	0	720	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> listy obecności, oświadczenie/zaświadczenie (rekrutacja) <u>sposób pomiaru:</u> w momencie przystąpienia do pierwszej formy wsparcia
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – aktywizacja dzieci i młodzieży				
WP.2.8.2. Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty	osoba	0	576	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u>

prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem				listy obecności <u>sposób pomiaru:</u> w momencie przystąpienia do pierwszej formy wsparcia
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – aktywizacja dzieci i młodzieży				
WP.2.8.3. Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem	osoba	0	144	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> listy obecności <u>sposób pomiaru:</u> w momencie przystąpienia do pierwszej formy wsparcia
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – aktywizacja dzieci i młodzieży				
WP.2.8.4. Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem	osoba	0	51	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> listy obecności, karty wsparcia <u>sposób pomiaru:</u> w momencie przystąpienia do pierwszej formy wsparcia
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – aktywizacja dzieci i młodzieży				
WP.2.9.1. Liczba podmiotów przygotowanych do pełnienia funkcji lokalnego ośrodka kształcenia osób dorosłych	sztuka	0	3	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> regulamin, sprawozdanie z działalności ośrodka <u>sposób pomiaru:</u> w momencie podpisania umowy o dofinansowanie projektu
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji				
WP.2.9.2. Liczba osób dorosłych objętych wsparciem w zakresie umiejętności lub kompetencji podstawowych, realizowanym poza Bazą Usług Rozwojowych	osoba	0	600	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> listy obecności <u>sposób pomiaru:</u> w momencie przystąpienia do pierwszej formy wsparcia
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – Lokalne Ośrodki Wiedzy i Edukacji				
WP.2.10.1. Liczba osób starszych objętych wsparciem w klubach seniora, gospodarstwach opiekuńczych i Uniwersytetach Trzeciego Wieku	osoba	0	522	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> listy obecności <u>sposób pomiaru:</u> w momencie przystąpienia do pierwszej formy wsparcia
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – integracja seniorów				
WP.2.10.2. Całkowita liczba osób objętych wsparciem	osoba	0	522	<u>źródło finansowania:</u> EFS+ <u>źródło danych:</u> listy obecności <u>sposób pomiaru:</u> w momencie przystąpienia do pierwszej formy wsparcia
Wskaźnik dotyczy przedsięwzięcia: – integracja seniorów				

Wskazane źródła pomiaru wskaźników precyzują minimalne dokumenty potwierdzające realizację danego wskaźnika produktu i rezultatu. LGD dostosuje zasady udzielenia wsparcia do wymagań konkursowych wypracowanych przez Samorząd Województwa oraz nie wyklucza wprowadzenia własnych wskaźników produktu i rezultatu dedykowanych danemu przedsięwzięciu na etapie zatwierdzania dokumentacji konkursowej celem zobligowania wnioskodawców do zaplanowania i realizacji operacji/projektów uwzględniających, w jak największym stopniu, preferowane kryteria lokalne.

Określone w ramach LSR wskaźniki wykazują zerowy stan początkowy. Działania w ramach LSR na lata 2021 – 2027 rozpoczynają się wraz z podjęciem realizacji LSR i w ramach osiągniętych wskaźników mamy uzyskać założony poziom zmian w poszczególnych obszarach, a określony wskaźnik ma informować o postępach w realizacji danego przedsięwzięcia. W ramach LSR zaplanowano w większości wskaźniki „statyczne”, dlatego też przyjęto stan początkowy na poziomie „0”. Stan końcowy wynika z zapisów w umowie ramowej, które obligują LGD do uzyskania minimalnego poziomu wskaźników rezultatu i produktu w odpowiednich zakresach czasowych.

W odniesieniu do oszacowanych wskaźników produktu i rezultatu ich wartość docelowa i rok ich osiągnięcia są spójne z Planem działania, stanowiącym załącznik nr 3 do LSR. Ponadto stopień osiągania wskaźników zaplanowano z uwzględnieniem zdolności organizacyjnej biura LGD, mającej na celu sprawną i prawidłową realizację strategii.

VI.3. Uzasadnienie realizacji wskaźników w kontekście planowanych przedsięwzięć i celów

Wskaźniki przypisane do poszczególnych celów i przedsięwzięć pozwalają zmierzyć postępy w realizacji LSR. Wybrane przez nas wskaźniki korespondują z konkretnymi celami i przedsięwzięciami oraz dają informację na temat zmiany wywołanej realizacją strategii.

W LSR wyróżnia się dwa rodzaje wskaźników: produktu i rezultatu:

- wskaźniki rezultatu określają stan osiągnięcia/efekty celu;
- wskaźniki produktu mają na celu zmierzenie efektów pojedynczych projektów składających się na przedsięwzięcia realizowane w ramach LSR.

Do celu 1. przypisano następujące WSKAŹNIKI REZULTATU (WR):

- a) WR.1.1. Wzrost gospodarczy i zatrudnienie na obszarach wiejskich – wskaźnik mierzy liczbę utworzonych miejsc pracy przez osoby fizyczne zamierzające podejmować pozarolniczą działalność gospodarczą na obszarze LGD, co sprzyjać będzie rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości. Wskaźnik obejmuje nowe miejsca pracy objęte wsparciem w ramach projektów WPR. Projekty finansowane z EFRROW.
- b) WR.1.2./3. Rozwój gospodarki wiejskiej – wskaźnik mierzy liczbę przedsiębiorstw rozwiniętych dzięki wsparciu z EFRROW. Planuje się wsparcie lokalnych rynków pracy poprzez efektywne ożywienie postaw przedsiębiorczych w kierunku rozwoju istniejących przedsiębiorstw poprzez wdrażanie nowych lub ulepszonych inwestycji technologicznych, produkcyjnych czy organizacyjnych, oraz przedsiębiorstw rolnych w zakresie rozszerzenia ich funkcji w kierunku tworzenia obiektów agroturystycznych i zagród edukacyjnych. Istotne będzie promowanie projektów sprzyjających działaniom ekologicznym oraz wdrażających innowacje produktowe czy usługowe. Projekty finansowane z EFRROW.
- c) WR.1.4. Lepsza organizacja łańcucha dostaw – wskaźnik mierzy liczbę gospodarstw i/lub rolników uczestniczących w grupach producentów, organizacjach producentów, lokalnych rynkach, krótkich łańcuchach żywnościowych wspartych z EFRROW. Planuje się wsparcie podmiotów zmierzających tworzenie krótkich łańcuchów żywnościowych z wykorzystaniem produktów wytwarzanych w gospodarstwach rolnych, sprzyjanie zdrowej konkurencji, efektywnej współpracy podmiotów produkujących towary, wytwarzających produkty lokalne. Z przeprowadzonej diagnozy potrzeb wynika, że pojawią się problemy w inicjacji współpracy między podmiotami z różnych branż, w szczególności zagrożenie konfliktami pomiędzy branżami konkurującymi ze sobą, w związku z tym zamierzamy wspierać osoby, które utworzą łańcuchy dostaw. Zapewni się trwały rozwój współpracy (w wymiarze produkcyjnym, usługowym, społecznym

dążącym do rozwoju różnych gałęzi lokalnej gospodarki z zachowaniem zasad proekologicznych oraz sprzyjający podwyższeniu jakości życia mieszkańców na obszarze LGD. Projekty finansowane z EFRROW.

Do celu 1. przypisano następujące WSKAŹNIKI PRODUKTU (WP):

- a) WP.1.1. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – wskaźnik mierzy liczbę osób fizycznych objętych wsparciem z EFRROW, które podejmą samozatrudnienie, tj. zarejestrują działalność gospodarczą.
- b) WP.1.2. Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem – wskaźnik mierzy liczbę mikro i małych przedsiębiorstw objętych wsparciem ze środków EFRROW na wprowadzenie nowych/udoskonalonych produktów/usług.
- c) WP.1.3. Liczba usług/produktów wprowadzonych w gospodarstwie rolnym – wskaźnik mierzy liczbę usług/produktów, w tym usługi czasu wolnego, wprowadzonych we wspieranym ze środków EFRROW gospodarstwie rolnym.
- d) WP.1.4. Liczba utworzonych krótkich łańcuchów żywnościowych – wskaźnik mierzy liczbę partnerstw na rzecz utworzenia krótkich łańcuchów żywnościowych objętych wsparciem ze środków EFRROW.

Wyszczególnione przedsięwzięcia finansowane z EFRROW w obszarze przedsiębiorczości lokalnej wynikają ze zdiagnozowanej potrzeby wzmocnienia lokalnej gospodarki, która na moment pisania strategii obciążona jest kryzysem na skalę kraju i świata, rosnącą inflacją w Polsce i nasilającą się tendencją firm, zwłaszcza mikroprzedsiębiorstw do zawieszania lub likwidowania działalności gospodarczej, co z kolei powoduje niski poziom przedsiębiorczości i problem marginalizacji. Na obszarach wiejskich rynek pracy jest średnio rozwinięty, co wiąże się z trudnościami w pozyskaniu pozarolniczych źródeł dochodów, słabymi umiejętnościami sięgania po zewnętrzne źródła finansowania przedsięwzięć. Dlatego będziemy wspierać mieszkańców z terenów wiejskich w podejmowaniu działalności pozarolniczej. W ramach rozwijania działalności gospodarczej wsparcie kierowane będzie do istniejących mikro i małych firm w celu wzmocnienia ich potencjału i dostosowania ich działalności do aktualnych wyzwań rynkowych. Na obszarze LGD występuje również potrzeba wsparcia usług, głównie agro/turystycznych oraz efektywnego wykorzystania produktów lokalnych. Wsparciem obejmie się również gospodarstwa rolne zamierzające utworzyć obiekty agroturystyczne i zagrody edukacyjne, sprzyjające tworzeniu miejsc pracy i wykorzystaniu potencjału produktów lokalnych i dziedzictwa kulturowego. Wspierane będą również formy współpracy, dzięki którym zintegrują się przedstawiciele różnych branż celem tworzenia krótkich łańcuchów żywnościowych. LSR wspierać będzie projekty sprzyjające poprawie warunków do dywersyfikacji gospodarki, w tym biogospodarki, oraz tworzenia i utrzymania miejsc pracy poprzez rozwijanie i upowszechnianie narzędzi skutecznego zapobiegania ryzyku i kryzysom oraz zwiększania odporności i radzenia sobie z nimi przez podmioty gospodarcze, a także wzrost liczby aktywnych przedsiębiorstw oraz gospodarstw rolnych wdrażających innowacje i charakteryzujących się wyższą niż dotychczas efektywnością i dochodowością. Realizowane będą działania dotyczące pobudzenia przedsiębiorczości, przekształceń strukturalnych, zwiększenie mobilności i zapewnienia odpowiedniej jakości usług decydujących o perspektywach rozwojowych obszarów wiejskich, zapewniając przy tym zachowanie walorów kulturowych, krajobrazu i środowiska przyrodniczego. Będziemy wspierać każdy przejaw rozwoju przedsiębiorczości, w tym udoskonalanie produktu/usługi czy wprowadzanie nowatorskich rozwiązań, w szczególności sprzyjających ochronie środowiska. Według mieszkańców obszaru LGD (diagnoza – rozdział IV LSR) istnieje potrzeba unowocześnienia oferty istniejących przedsiębiorstw oraz poprawa ich konkurencyjności. Dlatego ważne będzie odpowiednie stymulowanie rozwoju gospodarczego i innowacyjności z wykorzystaniem potencjału społecznego, ekonomicznego, kulturowego i środowiskowo-krajobrazowego oraz narzędzi cyfrowych, z uwzględnieniem potrzeb cyfrowych, edukacyjnych oraz przeciwdziałania zmianom klimatu i ochrony środowiska, poprzez upowszechnienie nowych technologii i modeli biznesowych opartych na cyfryzacji i sieci internetowej, dzięki czemu nastąpi poprawa dostępu do produktów i usług umożliwiających mobilność społeczną i zawodową. Preferowana będzie formuła operacji w partnerstwie.

Do celu 2. Przypisano następujące WSKAŹNIKI REZULTATU (WR):

- a) WR.2.1. Poprawa realizacji celów dzięki wiedzy i innowacjom – wskaźnik mierzy liczbę osób, w tym liderów społecznych, korzystających z doradztwa, szkoleń, wymiany wiedzy celem zwiększenia wiedzy i świadomości w zakresie zrównoważonej efektywności gospodarczej, społecznej, środowiskowej, klimatycznej oraz w zakresie gospodarowania lokalnymi zasobami i postępującej degradacji środowiska naturalnego. W ramach podnoszenia wiedzy społeczności lokalnej będą mogły być realizowane w szczególności projekty z zakresu podnoszenia świadomości i promowania postaw prośrodowiskowych i proklimatycznych, a także promujących innowacyjne rozwiązania w przedsiębiorstwach, gospodarstwach rolnych czy innych podmiotach rozważających wdrożenie nowatorskich rozwiązań. Celem działań podejmowanych inicjatyw lokalnych będzie realizacja przedsięwzięć polepszających warunki życia lokalnej społeczności i rozwój obszaru LGD. Dla liderów życia publicznego i społecznego zaplanowano wsparcie programów ich edukacji, w tym systemu identyfikacji liderów społecznych i wspieranie ich rozwoju poprzez podnoszenie umiejętności i kompetencji. Projekty finansowane z EFRROW.
- b) WR.2.3./6. Łączenie obszarów wiejskich w Europie – wskaźnik dotyczy dwóch przedsięwzięć: dostępność do małej infrastruktury publicznej oraz dziedzictwo lokalne. Wskaźnik mierzy liczbę osób korzystających z lepszego dostępu do infrastruktury oraz z inicjatyw w zakresie dziedzictwa lokalnego. Realizacja LSR sprzyjać będzie poprawie dostępu do małej infrastruktury publicznej w obszarze infrastruktury społecznej i zdrowotnej oraz turystyczno-rekreacyjnej, dzięki czemu wzrośnie odsetek mieszkańców, w tym osób w niekorzystnej sytuacji, korzystającej z lepszego dostępu do infrastruktury na obszarze LGD. Z szacowania wskaźnika wyłączone będą projekty dotyczące wsparcia inwestycji infrastrukturalnych oraz operacji w zakresie rozwoju przedsiębiorczości oraz rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych. LSR sprzyjać będzie ochronie zdrowia, kultury i dziedzictwa lokalnego przy wykorzystaniu zasobów infrastruktury turystycznej i usługowej, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarstw agroturystycznych. Projekty finansowane z EFFROW.
- c) WR.2.4. Inteligentna przemiana gospodarki wiejskiej – wskaźnik mierzy liczbę strategii. Wspierane będą inicjatywy zmierzające w kierunku opracowania strategii inteligentnych wsi w oparciu o dostępne wytyczne w tym zakresie. Projekty finansowane z EFRROW.
- d) WR.2.7. Liczba osób, które podniosły poziom wiedzy w zakresie równości kobiet i mężczyzn dzięki wsparciu w programie – wskaźnik mierzy liczbę osób objętych wsparciem szkoleniowo-warsztatowo-doradczym. Realizowane projekty wspierać będą działania z zakresu podnoszenia wiedzy i świadomości osób zajmujących się edukacją i pracą z dziećmi i młodzieżą nt. stereotypów płci i specyfiki potrzeb osób różnej płci w tym także przemocy rówieśniczej uwarunkowanej przekonaniami związanymi z płcią. Wsparciem można objąć kluby rodzica, czyli miejsca spotkań rodziców ukierunkowane na wsparcie dla kobiet i mężczyzn (np. coaching, warsztaty) wzmacniające poczucie własnej wartości i motywację do przełamania stereotypów dot. roli kobiet i rozwoju osobistego. Projekty finansowane z EFS+.
- e) WR.2.8. Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu – wskaźnik mierzy liczbę dzieci i młodzieży, którzy dzięki wsparciu nabyli kwalifikacje, kompetencje kluczowe, społeczne lub społeczno-emocjonalne lub umiejętności/kompetencje podstawowe, przekrojowe lub zawodowe w ramach utworzonych klubów młodzieżowych wspierających edukację, rozwój zainteresowań, i stymulujących właściwą ścieżkę społeczno-zawodową dzieci i młodzieży. Wsparcie otrzymają projekty mające na celu wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży znajdującej się w niekorzystnej sytuacji z powodu m.in. wykluczenia komunikacyjnego czy sytuacji społeczno-ekonomicznej rodzin. Wskaźnik ma zastosowanie do uczniów i słuchaczy szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne oraz szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, w tym kursy/szkolenia (pozaszkolne formy kształcenia ustawicznego). Wskaźnik odnosi się do szkół i placówek publicznych i niepublicznych. Wskaźnik nie obejmuje dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym. Projekty finansowane z EFS+.
- f) WR.2.9. Liczba utworzonych lokalnych ośrodków wiedzy i edukacji (LOWE) – wskaźnik mierzy liczbę lokalnych ośrodków kształcenia osób dorosłych, które funkcjonują po zakończeniu projektu. We wskaźniku

uwzględnia się ośrodki, które funkcjonują co najmniej pełne 12 miesięcy po zakończeniu projektu. Funkcjonowanie lokalnych ośrodków kształcenia rozumiane jest jako instytucjonalna gotowość placówki do świadczenia usług dla osób dorosłych. Projekty finansowane z EFS+.

- g) WR.2.10.1. Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu – wskaźnik mierzy liczbę osób objętych działaniami na rzecz integracji seniorów, pozwalających uchronić tę grupę społeczną przed izolacją i wykluczeniem społecznym poprzez m.in. tworzenie i funkcjonowanie klubów seniora, funkcjonowanie uniwersytetów trzeciego wieku. Pomoc otrzymają również inne działania mające na celu wsparcie i integrację osób starszych, uwzględniające udział rodziny i całego środowiska w tworzeniu lokalnych sieci integracji i samopomocy. Wskaźnik odnosi się do pomiaru spełnienia kryterium efektywności społecznej. Poprawa sytuacji społecznej oznacza osiągnięcie min. 1 z poniższych efektów:
- a) rozpoczęcie nauki;
 - b) wzmocnienie motywacji do pracy po projekcie;
 - c) zwiększenie pewności siebie i własnych umiejętności;
 - d) poprawa umiejętności rozwiązywania pojawiających się problemów;
 - e) podjęcie wolontariatu;
 - f) poprawa stanu zdrowia;
 - g) ograniczenie nałogów;
 - h) doświadczenie widocznej poprawy w funkcjonowaniu (w przypadku osób z niepełnosprawnościami).

Projekty finansowane z EFS+.

- h) WR.2.10.2. Liczba objętych wsparciem klubów seniora, gospodarstw opiekuńczych i Uniwersytetów Trzeciego Wiek – wskaźnik mierzy liczbę objętych wsparciem klubów seniora, gospodarstw opiekuńczych i Uniwersytetów Trzeciego Wiek. Za objęte wsparciem uznaje się przyznanie pierwszego grantu w ramach projektu grantowego (wskaźnik będzie wynosił 1 nawet w przypadku, gdy jeden klub seniora, jedno gospodarstwo pomocnicze lub jeden Uniwersytet Trzeciego Wiek zostanie objęty wsparciem kilkukrotnie). Projekty finansowane z EFS+.

Do celu 2. przypisano następujące WSKAŹNIKI PRODUKTU (WP):

- a) WP.2.1. Liczba szkoleń/warsztatów – wskaźnik mierzy liczbę form wsparcia w postaci szkolenia lub warsztatu prowadzących do podniesienia wiedzy i świadomości głównie w zakresie ochrony środowiska, zmian klimatycznych i biogospodarki, objętych wsparciem ze środków EFRROW.
- b) WP.2.3. Liczba obiektów małej infrastruktury publicznej objętych wsparciem – wskaźnik mierzy liczbę obiektów małej infrastruktury publicznej objętych wsparciem ze środków EFRROW.
- c) WP.2.4. Liczba partnerstw na rzecz opracowania strategii – wskaźnik mierzy liczbę porozumień na rzecz współpracy przy tworzeniu strategii Smart Village, objętych wsparciem ze środków EFRROW.
- d) WP.2.6. Liczba inicjatyw objętych wsparciem – wskaźnik mierzy liczbę operacji zakładających inicjatywy na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego lub dziedzictwa środowiskowego, objętych wsparciem ze środków EFRROW.
- e) WP.2.7. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie równości kobiet i mężczyzn – wskaźnik mierzy liczbę osób objętych działaniami świadomościowymi w zakresie równości płci. Wsparciem obejmie się osoby uczestniczące w różnorodnych działaniach z zakresu podnoszenie wiedzy i świadomości nt. stereotypów płci i specyfiki potrzeb osób różnej płci w tym także przemocy rówieśniczej uwarunkowanej przekonaniami związanymi z płcią oraz osoby objęte wsparciem w ramach utworzonych klubów rodzica wzmacniających poczucie własnej wartości i motywację do przełamania stereotypów dot. roli kobiet i rozwoju osobistego. Projekty finansowane z EFS+.
- f) WP.2.8.1. Liczba osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji objętych wsparciem w ramach edukacji pozaformalnej – wskaźnik mierzy liczbę dzieci i młodzieży, w szczególności zamieszkujących obszary wiejskie, w tym obszary po byłych PGR, które dzięki wsparciu zorganizowanym i zrealizowanym w ramach klubów młodzieżowych nabędą umiejętności/kompetencje podstawowe, przekrojowe lub zawodowe, rozwiną zainteresowania, co wpłynie na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży znajdującej się w

niekorzystnej sytuacji z powodu m.in. wykluczenia komunikacyjnego czy sytuacji społeczno-ekonomicznej rodzin. Projekty finansowane z EFS+.

- g) WP.2.8.2. Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem – wskaźnik mierzy liczbę uczniów szkół i placówek systemu oświaty uczestniczących w zajęciach prowadzonych w utworzonych klubach młodzieżowych. Wskaźnik nie obejmuje dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym lub uczniów/słuchaczy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym oferujących kursy/szkolenia (pozaszkolne formy kształcenia). Projekty finansowane z EFS+.
- h) WP.2.8.3. Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem – wskaźnik mierzy liczbę uczniów i słuchaczy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym oferujących kursy/szkolenia (pozaszkolne formy kształcenia) objętych wsparciem w ramach projektów EFS+.
- i) WP.2.8.4. Liczba dzieci/uczniów o specjalnych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych, objętych wsparciem – wskaźnik mierzy liczbę dzieci/uczniów objętych w ramach EFS+ wsparciem w zakresie zidentyfikowanych specjalnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, w tym wynikających z niepełnosprawności. Projekty finansowane z EFS+.
- j) WP.2.9.1. Liczba podmiotów przygotowanych do pełnienia funkcji lokalnego ośrodka kształcenia osób dorosłych – wskaźnik mierzy liczbę podmiotów, które dzięki wsparciu EFS+ są przygotowane do pełnienia funkcji lokalnego ośrodka kształcenia osób dorosłych, tj. posiadają ofertę edukacyjną dla dorosłej społeczności lokalnej oraz kadrę przygotowaną do realizacji tych zadań. Projekty finansowane z EFS+.
- k) WP.2.9.2. Liczba osób dorosłych objętych wsparciem w zakresie umiejętności lub kompetencji podstawowych, realizowanym poza Bazą Usług Rozwojowych – wskaźnik mierzy liczbę osób dorosłych, objętych wsparciem w zakresie uzyskania lub podniesienia podstawowych umiejętności lub kompetencji, w tym cyfrowych (dot. grup wykluczonych cyfrowo). Wsparcie realizowane poza systemem BUR i PSF, umożliwiające wdrażanie Upskilling pathways, zgodnie z zaleceniem Rady z dnia 19 grudnia 2016 r. w sprawie ścieżek poprawy umiejętności: nowe możliwości dla dorosłych (2016/C 484/01). Projekty finansowane z EFS+.
- l) WP.2.10.1. Liczba osób starszych objętych wsparciem w klubach seniora, gospodarstwach opiekuńczych i uniwersytetów trzeciego wieku – wskaźnik mierzy liczbę osób uczestniczących w utworzonych w ramach LSR klubach seniora oraz w działaniach zaplanowanych przez uniwersytety III wieku lub gospodarstwach opiekuńczych. Projekty finansowane z EFS+.
- m) WP.2.10.2. Całkowita liczba osób objętych wsparciem – wskaźnik mierzy liczbę osób objętych wsparciem w ramach przedsięwzięcia „Integracja seniorów”, zakładającego działania zapobiegające wykluczeniu społecznemu osób 60+, aktywizacji i edukacji seniorów oraz działaniom/usługom opiekuńczym. Projekty finansowane z EFS+.

Wyszczególnione przedsięwzięcia finansowane z EFRROW w obszarze społecznym i środowiskowym wynikają ze zdiagnozowanych potrzeb mieszkańców. Badania ankietowe wykazały konieczność podjęcia działań edukacyjnych podnoszących świadomość w zakresie ochrony przyrody i zmian klimatu, w tym adaptacji do tych zmian celem zapobiegania postępującej degradacji środowiska naturalnego, wzrostu świadomości nt. wyczerpywania zasobów naturalnych prowadzących do promocji zielonej gospodarki i efektywnego wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Dodatkowo na spotkaniach Zespołu ds. opracowania LSR wskazano potrzebę monitorowania stanu środowiska (głównie lasów) pod względem m.in. występujących tam zagrożeń. Ponadto zapewni się wsparcie na poprawę dostępności do małej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, co wpłynie na zwiększenie zadowolenia mieszkańców i poprawę wizerunku wsi, jak również sprzyjać będzie włączeniu społecznemu. Pomoc skieruje się również na zachowanie bogatego dziedzictwa kulturowego oraz środowiskowego, co zapewni pogłębienie tożsamości lokalnej, ochronę tradycji, obyczajów dla przyszłych pokoleń i zwiększenie ruchu turystycznego. Preferowane będą operacje w partnerstwie oraz zakładające partnerstwo ponadlokalne.

Wyszczególnione przedsięwzięcia finansowane z EFS+ w obszarze społecznym również wynikają ze zdiagnozowanej potrzeby włączenia społecznego mieszkańców obszaru LGD, ich integracji i aktywizacji, w tym działań edukacyjnych prowadzących do nabycia umiejętności podstawowych niezbędnych do uczenia się przez całe życie. Wsparcie z EFS+ skierowane będzie do wszystkich mieszkańców obszaru LGD bez względu na płeć, wiek, status, stan zdrowia czy poglądy. Realizacja LSR wpłynie pozytywnie na zrównoważony rozwój, w tym na budowę społeczeństwa obywatelskiego i podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców. Realizacja LSR zapewni harmonię pomiędzy aspektami biznesowymi, społecznymi i ekologicznymi. Wsparcie z EFS+ przyczyni się do wzrostu potencjału osób znajdujących się w niekorzystnym położeniu i ich otoczenia, przez co będą oni potrafili osiągnąć sukcesy, przy jednoczesnej trosce o rozwój kapitału społecznego obszaru powiatu świeckiego i ochronę środowiska naturalnego. Wsparcie przedsiębiorczości społecznej nakierowane będzie głównie na wzmocnienie ich pozycji w środowisku lokalnym i wsparcie inicjatyw na rzecz dobra wspólnego. Zasób działań realizowanych przez LGD jest ogromna, a otrzymana pomoc skutecznie wzmocni ich działania i dążenia do poprawy warunków życia lokalnej społeczności.

ROZDZIAŁ VII Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

Procedury oraz kryteria wyboru zgodnie z wymogami określonymi dla programów, w oparciu o które jest realizowana LSR ustanawia Zarząd LGD w formie podejmowanych uchwał. Aktualizacje i zmiany dokonywane są w przypadku:

1. wezwania Samorządu Województwa, zmiany przepisów prawa, zmiany wytycznych dotyczących realizacji LSR, które nie wymagają przeprowadzenia konsultacji społecznych;
2. przeprowadzonej ewaluacji LSR i rekomendacji wdrożenia lub innych zmian, w przypadku których należy przeprowadzić konsultacje społeczne z mieszkańcami i podmiotami z obszaru LGD oraz z Radą. Formą konsultacji społecznych jest przede wszystkim zbieranie uwag w oparciu o różnorodne ścieżki informacyjne. Propozycję do konsultacji społecznych przygotowuje Zarząd.

Pomocniczo LGD może posilkować się wiedzą i doświadczeniem specjalistów z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu oraz Kujawsko–Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Minikowie.

Proces określania kryteriów wyboru zawartych w LSR uwzględnia wnioski jakie wypływają z diagnozy potencjału i potrzeb obszaru LGD opracowanej z udziałem lokalnej społeczności z wykorzystaniem metod partycypacyjnych opisanych w rozdziale III LSR.

Na proces mają również wpływ wymogi określone w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 oraz w Programie Regionalnym „Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021–2027”.

VII.1. Założenia mające wpływ na kryteria oceny i wyboru operacji/projektów

Planuje się kryteria preferujące operacje/projekty przyczyniające się do osiągnięcia celów i wpływające na efektywne osiągnięcie wskaźników produktu i rezultatu w poszczególnych przedsięwzięciach określonych w LSR, w tym:

1. Formułując kryteria lokalne bierze się pod uwagę zapewnienie jak najwyższej jakości składanych wniosków o przyznanie pomocy oraz wpływ na prawidłową realizację działań i osiągnięcie założonych celów i wskaźników, dlatego zakłada się premiowanie wnioskodawców korzystających z doradztwa w biurze LGD.
2. Z punktu widzenia zapewnienia rozpoznawalności realizowanych działań w ramach LSR przez mieszkańców i turystów zaplanowano kryteria premiujące operacje/projekty zakładające wdrożenie więcej niż dwóch form promocji LGD i LSR, które ujęte zostaną w budżecie pod względem finansowym.
3. Preferowani będą mieszkańcy i podmioty z obszaru gmin objętych marginalizacją oraz operacje/projekty zakładające co najmniej jedno działanie mające wpływ na niwelowanie problemu marginalizacji na obszarze realizacji projektu/operacji.

